REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nacht., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 116 Brașov. Miercuri 28 Mai (10 Iunie) 1908.

Jubileul societății „Junimea“.

Aproape în aceeași zi, când am serbat cu toții aniversarea a 25-a a morții regretatului compositor național bucovinean Porumbescu, al doilea și totodată ultimul președinte al primei societăți studențești române din Bucovina „Arboroasa“,—societatea academică „Junimea“, urmașa „Arboroasei“, își serbează aniversarea a 25-a dela înființarea ei.

Ca și societatea „Arboroasa“, care a fost desființată după scurt timp fiind acuzată de „înaltă trădare“, societatea „Junimea“ a luat în programul său aceleași principii, adecă perfecționarea reciprocă a membrilor ei pe terenul literar-național și desvoltarea spiritului social, cu ajutorul cărora a ajuns în scurt timp un important focar al Românilor bucovineni.

Tinerimea română bucovineană de pe vremuri s'a înrolat cu mare însuflețire sub flamura „Junimei“ și aproape toți bărbații marcanți de astăzi ai Bucovinei au eșit din șirele membrilor „Junimei“, la a cărei sân au supt dragostea pentru limba română și pentru neamul românesc.

Cine cunoaște mai de-aproape referințele culturale, în care au trăit Românii bucovineni în cei din urmă 25 de ani, trebue să conceadă, că înființarea „Junimei“ și activitatea ei rodnică înseamnă un moment important în desvoltarea culturală a fraților noștri bucovineni. Tinerii români, cari eșiau din liceele germane bucovinene, intrând în șirul membrilor „Junimei“ aduceau cu sine foarte puține cunoștințe din limba și literatura română. Causa acestui fenomen trist o aflăm deoparte în lipsa de creștere românească a fiilor de preoți, funcționari și învățători români în sânul familiei lor, în care în cele mai multe casuri limba de conversație românească era înlocuită cu limba germană sau ruteană, iar de altă parte în licee, în cari limba română era de tot mașter tratată, mulțumită forurilor școlare, cari sufereau de mania germanisării sau rutenisării cu ori ce preț a elementului românesc. Stând astfel lucrurile, să nu ne prindă mirarea, că tinerii români, cari se recrutau din aceste licee, aduceau așa de puține cunoștințe din limba și istoria strămoșilor lor.

In fața acestei situațiuni desolate primele comitete ale „Junimei“ au căutat căi și mijloace, cum să pună capăt acestei stări anormale și prima măsură salutară care s'a luat, a fost decisiunea adusă, ca fiecare membru nou al „Junimei“, înainte de a fi primit ca membru ordinar, să facă un examen din limba, literatura și istoria Românilor.

Hotărârea aceasta și-a avut efectul dorit, căci tinerilor „Junimeni“, fiind constrânși a se ocupa cu limba și istoria neamului lor, li s'a deschis un nou teren de activitate, o nouă comoară de cunoștințe frumoase, pe cari le sorbiau cu o sete și însuflețire rară. Fiind apoi primiți definitiv în sânul societății, au început să scrie românește și să ia parte activă în scris și cu graiul viu la ședințele literare ale „Junimei“.

Pe lângă activitatea aceasta atât de salutară pentru deșteptarea dragostei față de limba și istoria neamului nostru, „Junimea“ a căutat din an în an să se manifeste și să se impună și pe terenul social, creând o eră nouă în viața socială și națională a poporului român bucovinean. Comersurile și balurile „Junimei“, la care se întrunea an de an elita societății Bucovinene în frunte cu Metropolitul gr.-or. și guvernorul țării, au ajuns în scurt timp cele mai imposante manifestațiuni sociale din întreaga Bucovina. Alăturea de acestea, ca o complectare fericită, „Junimea“ și-a transpus activitatea ei și la țară, în orășelele și satele bucovinene, ținând sezători literare și petreceri poporale, întrunind la aceste serbări românești, poporul dela țară și deșteptând în el dragostea pentru graiul și obiceiurile sale strămoșești.

Astfel „Junimea“ și-a împlinit cu scumpătate rolul ei important cultural-național atât în sânul membrilor ei cât și în mijlocul poporului românesc.

Astăzi „Junimea“ serbează aniversarea existenței ei de 25 de ani. După oficiarea unui serviciu divin solemn, se va desvăli portretul primului ei președinte, distinsul profesor de limba și literatura română, Dr. Dimitrie *Onciul* din București, se va ținea o mare șezătoare literară și se va reprezenta drama națională „Zorile“ a poetului St. O. Iosif, iar mâne o delegaț e impozantă va pleca la Putna, spre a depune o cunună pe mormântul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, fostul Domn al Moldovei...

Fie ca din aceasta aniversare și din manifestațiunile de dragoste și de încredere, de cari vor fi însoțiți, membrii „Junimei“ să soarbă nouă putere pentru continuarea operei culturale-naționale în sânul fraților noștri din țara fagilor.

Vivat, crescat, floreat „Junimea“!

Adunarea generală municipală a comitatului Făgăraș s'a ținut Luni în 25 Maiu st. n. sub presidenția d-lui comite suprem Szél József. Membrii români — scrie »Țara Oltului« — s'au prezentat la această adunare în număr foarte frumos. Tot asemenea și membrii neromâni. Membrul Dr. Ioan *Șenchea* a motivat și făcut o propunere foarte ponderoasă, în privința trecerei vitelor din România, peste graniță la noi. In senzul acestei propuneri, vice-comitele să facă o reprezentațiune la minisstru, spre a permite trecerea vitelor din România la noi. — Față de inspectorul-substitut reg. de scoale, d-nul Szabó Elemer, membrul Dr. Ioan *Șenchea* a ridicat un clasic protest, atacându-l în mod vehement, pentru batjocurirea școalei, bisericei și poporului român de aici Tot asemenea membrul congregației, Părintele Moise *Brumboiu*, a apostrofat în mod energic și foarte brusc pe d-l inspector de școale, respingând cu indignare în numele întregei preoțimi române, insultele ce d-l inspector le-a adus preoțimei române prin un articol scris de curând în foaia »Neptanitok-Lapja«.

Acestora le-a răspuns m. Simon Jenő, susținând între altele că învățarea limbei maghiare nu e păgubitoare.... Membrul Dr. Nicolae *Șerban* i-a reflectat în mod foarte rezolut, zicand între altele că da, nu e păgubitoare. Dovadă noi Românii de aici, cari toți o am învățat și când e de lipsă o vorbim, nu ca frații maghiari, chiar funcționari între români, cari dacă n'ar ști ungurește, nu știm zău ce-ar face. Invățarea *forțată* a limbei maghiare în școale elementare, este însă păgubitoare pentru progresul elevilor români în învățământ și în cultură și contra celor mai rudimentare și mai ponderoase principii pedagogice. Fiind de întregit postul de vice-notar al comitatului, la care competaseră nouă concurenți, opt inși retrăgându-și concursul, a fost ales cu aclamație d-l Iuliu *Dombrady*. La postul de prim-pretor în cercul Arpașul inf. s'a ales *unicul concurent* d-l Bokroș, care a și girat până acum agendele.

Un proces între Românii și Macedo-Românii din Ungaria. Cu privire la procesul în afacerea bisericii grecești din Budapesta se mai comunică următoarele amănunte: Incă în anul 1788 refugiații greci și macedo-români au creat în Budapesta o comunitate bisericească. Intre refugiați se aflau mulți comercianți bogați, cari au oferit mari sume, așa că comunitatea nu numai că a construit o splendidă biserică în piața Petőfi, ci dispune și de averi considerabile. Cu timpul Grecii și macedo-românii se amestecară în societatea ungară și se maghiarizară. Cu chipul acesta comunitatea se micșoră și pentru că ea este amenințată a dispare cu desăvârșire, comunitatea bisericească română a ridicat pretenții asupra bisericei greco-macedo-române și a averilor ei. Micul număr de greci, ce mai există încă, s'a opus însă și din acest conflict s'a născut un proces, în care tribunalul a pronunțat acum sentința respingând pretențiile bisericei române adjudecând biserica și fondurile ei asupra Grecilor și Macedo-Românilor. Comunitatea română reprezentată prin advocatul Dr. Emil Babeș a făcut apel în contra acestei sentințe.

Importanța întâlnirei regelui Eduard al Angliei cu Țarul Rusiei. Cu privire la întâlnirea dintre suveranii Angliei și Rusiei, care are loc astăzi la Reval, ziarul »Rosia« zice că orice încercare de-a combina altfel de cum sunt astăzi alianțele între puteri, ar duce la conflicte și ar primejdui pacea, pentru care s'a făcut așa de mult prin înțelegerile puse la cale în timpul din urmă. Deși Rusia prețuește prietenia cu toate puterile, în deosebi cu Germania, cu care are *legături vechi*, e împotriva oricărei alianțe nouă, găsind-o nerespunzătoare cu scopul. Rău fac unele ziare germane, că bănuesc fără nici o dovadă în orice cestiune a politicei internaționale uneltiri dușmănești. Purtarea aceasta poate avea *urmările cele mai rele*, căci pregătește *îndușmănirea* popoarelor. La acea întrunire însă pare că se va hotărâ *soarta Persiei*. Șahul e lipsit de energie și de statornicie, când vrea constituție, când nu. Lipsa de bani paralizează totul. Armata și slujbașii nu primesc plata și nu are cine înfrâna pe cazacii și curzii supuși perși, din pricina cărora s'au iscat turburările, cari au adus lucrurile până la ultimatul Rusiei. Șahul a plecat sau mai bine a fugit din Teheran, de teamă că-l vor da jos de pe tron și vor face șah pe fiul său, în vârstă de 10 ani sub o regență din oameni energici, cari să scoață țara din prăpastia, în care se află.

La Reval, e de crezut, *Rusia și Anglia se vor înțelege asupra masurilor de luat.* In privința turburărilor din Turcia se va vorbi neapărat, căci Rusia de când s'a răcit cu Austro-Ungaria caută să se înțeleagă tot mai mult cu Anglia și în privința Macedoniei. Deci și *cestiunea reformelor în Macedonia se va regula la întâlnirea dela Reval.*

Resultatul alegerilor pentru Sobrania. Rezultatele definitive la alegerile legislative bulgare sunt următoare: 175 democrați, 21 agrarieni, 3 radoslaviști, 3 naționaliști, un zankovist. Cinci partide nu sunt reprezentate în Sobranie: stambuloviștii, democrații radicali, tonceviștii și două fracțiuni socialiste. Dintre șefii de partide sunt aleși numai Danev și Teodorov. Alți șefi de partide, ca Gessov, Ghenadiew, Radoslavow, Toncev, Zanow, Zankow au căzut la alegeri. Se atribue victoria uimitoare a democraților reacțiunei populațiunei în urma regimului stambuloviștilor și rupturei între partidele de opoziție. De asemenea agrarienii datoresc cele 23 mandate ale lor la cartelul încheiat cu democrații.

Vești din România.

București, 25 Mai 1908.

Cu prilejul împlinirii celor 40 de ani dela venirea *M. S. Reginei*, episcopul *Pimen al Dunării de jos* I-a adresat următoarea frumoasă telegramă:

M. S. Reginei Elisaveta

Palatul regal din București.

»Spitalul »Elisaveta Doamna« din Galați, creat în timpul răsboiului pentru independență, având cinstea de a purta Augustul Vostru nume și fericirea de a se bucura în continuu de sprijinul Vostru moral și material, se asociază, cu toate celelalte opere de binefacere, pentru strălucita celebrare a jubileului de 40 de ani dela sosirea M. Voastre în țară — și comitetul său de administrație ca și întregul corp medical, prin mine, depun la picioarele Majestății Voastre omagiile celui mai profund respect al lor și ale recunoștinței fără margini, rugând pe Dumnezeu de a Vă dărui încă mulți ani să trăiți în deplină sănătate, alături de M. S. Regele, pentru gloria României«.

*

O frumoasă primire s'a făcut *la Contantinopol escursioniștilor dela congresul camerelor de comerciu.* La sosire au fost salutați de mii de persoane, între cari d-l Papiniu, ministrul României la Constantinopol, consulul și personalul legațiunei, apoi doi înalți funcționari ai ministerului de comerciu turcesc și delegați ai camerelor de comerciu turcească, franceză și italiană.

La salutul de sosire al d-lui Papiniu a răspuns d-l Assan, președintele camerei de comerciu din București.

Președinții tuturor camerelor de comerciu românești au luat parte la slujba Selamlicului și au vizitat camera de comerciu turcească.

A fost recepțiune la legațiunea română, iar camera de comerciu turcească a oferit oaspeților Români un banchet.

*

O întâmplare întristătoare a avut loc la congresul camerelor de comerciu în Constanța. Pe când vorbea primarul orașului Constanța a fost lovit de o congestiune cerebrală, care a mișcat dureros pe mulți dintre asistenți (unul a leșinat în două rânduri.) Cu toate îngrijirile medicilor primarul Constanței a încetat din viață a treia zi.

*

Timpul de câteva zile e uscat. Căldura e înăbușitoare și atât de puternică încât a treia sau a patra zi după ploaie se și simte pe câmp lipsa de apă. Nu de multă vreme a plouat bine în multe părți ale țării dar lipsa ploii se simte iar — și mai cu samă prin părțile țării, neudate, unde semănăturile sunt pe alocuri, serios amenințate. Dar asta se observă numai prin unele părți ale câmpului. Sămănăturile de prin regiunea dealurilor ca și via și prunii merg destul de bine.

Știri mărunte.

A. S. R. Principele *Ferdinand*, moștenitorul tronului a luat parte Miercuri în ziua S-ților împărați Constantin și Elena la cursele din Brăila coborând pe Dunăre dela Giurgiu pe vaporul *Ștefan cel mare*.

*

Tot în ziua de 21 Mai a avut loc la Iași *concursul pentru jocul »Oina«* între mai multe licee din țară și liceul biruitor din București.

A luat parte și d-l Haret, ministrul instrucțiunii publice, luând trenul spre Iași după terminarea congresului profesorilor de istorie, împreună cu mai toți congresiștii, cari deasemenea au mers la Iași pentru ca să cerceteze expozitia istorică organizată de d-l Iorga.

La concursul de »Oină« a eșit învingătoare școala normală de învățători din Câmpulung.

*

Tot Miercuri corpul *sanitar inferior* și-a deschis *congresul* său la *Brăila*. S'au trimis telegrame M. S. Regelui, d-lui I. Cantacuzino, directorul serviciului sanitar și d-lui Dr. Sion subdirector.

După conferențele și discuțiunile de dimineață congresiștii au cercetat Lacul Sărat și apoi cursele de cai din orașul Brăila.

M.

Noui măceluri in Macedonia.

Veria, 21 Maiu 1908.

Comitetul terorist grecesc din Veria, văzând că, cu toate crimele și asasinatele ce comit, nu pot determina pe Românii naționaliști a renunța la sentimentele lor și a îmbrățișa causa compromisă a Grecilor, au sporit numărul bandelor de antarți, atât în oraș, cât și în împrejurimi. Așa actualmente în regiunea Veriei operează 4 cete de antarți compuse din câte 15—20 indivizi fiecare. In oraș zilnic comitetul aduce noui elemente necunoscute din diferite orașe și sate grecești ca Cojani, Neagușta etc. și s'au hotărât să atace pe ori și ce Român.

După omorârea nenorocitului Gheorghe Caraiani chiar în mijlocul pieței urmează alte două asasinate și mai îngrozitoare în următoarele împrejurări: In ziua de Luni 19 c. pe la ceasurile 9 à la turca, des de dimineață familiile Românilor Anastas Gachi și Mitri Prapa au pornit din Veria spre munții din Xirolivald. Abia au ajuns la localitatea Caraferia, când o bandă de 15 indivizi eșindu-le înainte pe la orele 11 à la turca a. m. au prins pe Gheorghe *Anastas* și Nicola *Prapa* și după-ce au dat drumul copiilor, femeilor și chirigiilor turci — căci chirigii români, de teama bandelor nu mai circulă — i-au omorât pe amândoi, chinuindu-i în mod îngrozitor. Pe Nicola Prapa l'au omorât spărgându-i capul cu 29 lovituri de pumnal, i-ar pe Gh. A Gachi, retezându-i capul cu securea, și lăsându-i în mijlocul drumului.

Chirigii turci precum și cele 5 femei românce au declarat autorităților că în bandă au recunoscut pe doi cupăciari (greci): Coti Ghiti Paciaura și Carathana Tușu Sfetcu. Aceștia doi, dupăce au luat la goană pe copii, femei și chirigii, au pus mâna pe cei doi nenorociți, pe cari legându-i, i-au omorât. Coti Paciaura a luat parte la toate asasinatele asupra Românilor, iar când cu măcelul dela Aghiiani el fusese închis câte-va luni.

Nicola Prapa, în vârstă de 27 ani, lasă pe soția lui, un copilaș, 2 surori și pe un tată bătrân și aproape mai mult mort decât viu, căci nu se împliniseră 40 de zile de cand tot bandele grecești îi omorâseră si încă un fiu al său în vârstă de 20 ani, fiind păstor la localitatea Goloselo. Gheorghe A. Gachi de asemenea lasă o familie număroasă și fără nici un sprijin. Tatăl acestuia Anastas Gachi, de câtva timp încoace trecuse în partea Grecilor și lucra din răsputeri pentru interesele lor. Acum o săptămână chiar se pusese la Salonic în fruntea unei delegațiuni din partea Grecilor spre a cere dela autoritățile imperiale dreptul, ca și Grecii să aibă școală și biserică în Xirolivad.

Faptul, că Grecii au omorât pe fiul unui român partizan al lor, dovedește că ei au început să lovească fără cruțare și fără deosebire în Români și în Grecomani. Grecii au de gând să înceapă asasinatele cu notabili grecomani, însă intențiile lor infernale fiind simțite de rătăciții noștri frați, aceștia stau pe gânduri. Deja unul anume Nucea Mitrusu, notabil grecoman din Xirolivad precum și ale câtorva familii au revenit la sentimentele lor naționale, trecând în partea noastră.

»Românul dela Pind«.

Istoria școalelor noastre.

In anul 1912 — scrie »Biserica și Școala« — se împlinesc 100 de ani dela înființarea institutului pedagogic din Arad. La propunerea părintelui vicar episcopesc Vasilie Mangra, sinodul eparhial a decis scrierea monografiei institutului ped.-teol. din Arad, precum și a apostolului românismului Moise Nicoară, prin care s'a făcut de și-au primit aceste institute întruparea. Că misiunea sinodală școlară a mers cu un pas mai departe și a propus estinderea monografiei și asupra școalelor noastre confesionale elementare, prin ce avem o completă icoană a culturei noastre de 100 ani. Sinodul însă a aflat prea mari demersurile propuse de comisiune și așa a rămas la limitele completate de propunător.

Acum suntem informați, că în sânul Reuniunei învățătorești din Arad, s'a ivit ideea de a realiza propunerea comisiunei astfel, ca fiecare învățător să scrie istoria școalei sale și din acest material să se facă istoria de 100 ani a școalelor noastre confesionale.

Salutăm cu bucurie aceasta zeloașă manifestație a învățătorimei noastre și ne ținem de s-ta datorință a o încuraja la lucru și a-i oferi din partea noastră tot sprijinul ce ne este dat a-i servi,... Iată ocaziunea de a dovedi nu numai capabilitatea noastră de cultură ci și iubirea ei, căci nici un popor din țară n'a adus atâta jertfă pentru cultura sa, câtă jertfă a adus sărmanul nostru popor românesc, care și a împărțit bucătura din gură cu dascălul său, și ce e mai mult cei mai săraci au jertfit mai mult, căci în părțile sărace sunt mai mari %-tele de cult....

Trăim în timpuri grele, când totul tinde spre schimbarea lucrurilor de mai înainte, datoria noastră este de a fixa trecutul și prezentul nostru pentru a preveni mistificarea adevărului, din partea altor istorici tendențioși. Și aceasta fixare să se facă pe toate terenele, să însemnăm tot ce am avut și avem.

STIRILE ZILEI.

— 27 Maiu v.

»Asociațiunea« la Cristi n. Din Cristian ni se scrie: Membrii comitetului parohial din comuna Cristian, la convocarea parochului local Virgil *Pop*, și-au dat întrunire Dumineca în 7 Iunie st. n. a. c. luând demersurile necesare în cauza primirei membrilor din comitetul despărțământului Brașov, care despărțământ își va ținea adunarea anul acesta în comuna susnumită, a doua zi de Rusalii. Fruntașii comunei se interesează de această cauză, făcând tot posibilul, pentru a satisface pretensiunile oaspeților ce vor veni.

Distincție. Din București se anunță, că dl Dimitrie *Sturdza*, președindele consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine, a fost decorat de guvernul republicei franceze, cu ordinul »Legiunea de onoare«, în gradul de mare cruce. Aceasta, scrie »V. N.«, este o înaltă și excepțională distincțiune, pe care guvernul francez nu o acordă decât foarte rar. In România numai regele posedă acest înalt ordin. Această distincție a fost acordată președintelui consiliului, cu prilejul încheierei convenției comerciale cu Franța.

Calea ferată Făgăraș-Brașov. Lucrările de clădire ale acestei linii ferate au înaintat atât de mult, încât cu finea lunei Iunie st. n., circulația se va deschide din Făgăraș spre *Brașov* până la Șinca nouă, și din Brașov spre Făgăraș până la Vlădeni. Iar după două luni, în Septembrie viitor se va preda spre circulație întreaga linie. O raritate minunată a technicei moderne, scrie »Ț. O.«, pe această linie este podul artistic lucrat, ce s'a ridicat peste o prăpastie a viaductului dintre Sinca veche și Vlădeni, unde s'a săpat și un tunel. Un astfel de pod nu există în toată Europa. Un atare unic pod se află numai în America, dar cel dintre Șinca și Vlădeni este cu 4 metri mai lung ca cel american. Spre a vedea acest pod, unic până acum pe continentul nostru, va veni în luna lui Iulie la fața locului și ministrul de comerciu Kossuth Ferencz.

Coliziunea vaporului »Constanța«. Direcțiunea generală a porturilor și a căilor de comunicație pe apă din România, a primit următoarea telegramă dela căpitanul Dimitrie Dimitriu, comandantul vaporului »Constanța«: »Duminică, 25 Mai. pela orele 3 dimineața, vaporul »Constanța, care se afla în regulă, a făcut coliziune cu vaporul grecesc »Michael« care s'a înecat. Tot echipajul vaporului grecesc a fost salvat de către vaporul »Constanța«. Am intrat forțat în Lisabona, având avarii serioase la proră. M'am pus în comunicare cu consulatul român, înștiințând cazul la Rotterdam«.

Vaporul »Constanta« plecase dela Tenez (Algeria) pentru Rotterdam, încărcat cu minereu. Coliziunea a avut loc în apropiere de Lisabona. Vaporul »Michael«, aparține »Băncei de Atena«; are un tonaj de 2994 ton de registru — adecă de două ori mai mare ca al vaporului »Constanța« — și este construit în 1898 la Glascow. Valoarea vaporului grecesc ar fi, în starea actuală, de aproximativ un milion de lei. exceptând valoarea mărfei cu care era încărcat. Avariile vaporului »Constanța« fiind în proră și vaporul fiind navigabil, se presupune că nu pot trece peste 50 mii lei. Direcțiunea generală a porturilor și căilor de comunicație pe apă, a luat toate dispozițiunile pentru dresarea actelor, facerea reparațiilor provizorii, precum și dresarea actelor pentru stabilirea responsabilităților și de a ține răspunzători pe armatorii vaporului »Michael« de pagubele pricinuite vaporului nostru.

Frigul în Petersburg. Din Petersburg se anunță că acolo ninge. Orașul este acoperit de zăpadă și frigul e mare. Pe mare crivățul sufla măturând zăpada. Din cauza acestui ger absolut excepțional recolta a suferit mari stricăciuni.

Un mare incendiu în Iași. Un puternic incendiu a izbucnit Duminecă la casele cu No. 33 din strada Anastasie Panu, din Iași, la orele 7 de dimineață. Cu toate ajutoarele date la timp de pompieri, acest incendiu, fiind alimentat de un vânt puternic, s'a întins, cuprinzând un rând întreg de case. Afară de pompieri, au mai ajutat la localizarea focului, regimentul 7 de călărași și compania 2 de jandarmi pedeștri. Au ars niște băcănii și mai multe case. Incă nu s'au putut stabili cauzele adevărate ale incendiului. Se crede însă, că el ar fi luat naștere dela un lighian cu mangal, pe care o bătrână l'ar fi pus într'o baracă, pentru a face de mâncare și l'a uitat acolo. *Incendiul a distrus 15 prăvălii cu mărfurile ce se aflau în ele. Pagubele se ridică la un milion de lei.* Acest incendiu a produs în oraș o panică de nedescris. Lumea alerga îngrozită pe străzi, țipând și cerând ajutor. Era temere, ca nu cumva incendiul să cuprindă toată regiunea.

Inecarea unui preot. Prefectura județului Putna din România, a fost înștiințată Duminecă despre înecarea preotului Vasile Buluși, din comuna Herăstrău, în râul Putna. Numitul preot plecase cu icoanele dela schitul Valea-Neagră din comuna Herăstrău, la Suraia, unde fusese chemat în scopul de a face procesiuni pentru ploaie. Terminând slujba la Suraia, plecase la Botârlău, în acelaș scop. Reîntorcându-se din această din urmă comună, preotul avea să treacă râul Putna. Fiind cald și preotul fiind obosit de drumul destul de lung pe care îl făcuse singur pe jos, se gândi să facă o bae în Putna. Bietul preot fu apucat în apă de o congestie cerebrală. Apa, deși adâncă numai de o jumătate de metru, îl acoperi și îl înecă. Puțin mai târziu niște locuitori trecând pe acolo, găsiră icoanele pe malul Putnei și cercetând în apropiere, găsiră cadavrul nefericitului preot. S'a autorizat de parchet înmormântarea cadavrului.

Musică la promenadă. Mâne, Mercuri, la orele 5 jum. seara, va cânta musica orașului la promenadă,

Păstor român dispărut. Macri, păstorul român din Hupiști (Macedonia), care dispăruse de două săptămâni, până astăzi nu s'a găsit. Cu siguranță, scrie »R. dela P.«, el a fost omorât de greci. In urma sa lasă o familie numeroasă.

Cele mai vechi monede muntenești. D-nul Constantin Moisil publică în »Convorbiri literare« un articol despre cele mai vechi monede muntenești de argint descoperite pe dealul Brădila în Dobrogea (1906). Jumătate din ele sunt dela Mircea cel Mare. iar celelalte mai vechi, având inscripții latinești. Incepând cu ale lui Mircea, monedele muntenești, poartă inscripții slavone. Pe cele mai vechi se află inscripția: IWAN.|MVNDZ (Ivan|i) mon(e)d(ae) S(ignum) pe față, și IWAN: DI: MVNZ

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

La Vălenii de Munte.

O scurtă călătorie. Două zile în România: acum, când voiam anume să știu, dacă s'a schimbat ceva, s'a prefăcut? Și a fost numai o întâmplare, că am dat de oameni, cari mi-au putut servi de modèle, poate fiindcă sunt prea mulți, decât ca întâmplarea să nu-i scoată fiecăruia în cale.

Noi Ardelenii facem aceeaș politică românească în alt stat. Și direcția ei ne-ar hotărî locurile cele dintâi în partidul, care dincolo, in România, e în formațiune sigură, în partidul naționalist-independent. In direcția acestuia încercai pulsul vieții românești.

Pe linia Sinaia-București. Două capitale! Aici voiu începe experimentul. La Sinaia urcă în tren o doamnă (ori domnișoară de 40 ani) cu o guvernantă mai plăcută decât ea și cu doi cățel. Nu vorbia românește. Generație veche! O constatare deci: ea există. O domnișoară tânără însă se despărți în gară de însoțitoarele ei franțuzește și românește. Generație de tranziție, îmi zisei, și după plecarea trenului începui vorba cu ea. Nu cunoștea »Neamul Românesc" decât din văzute. Și *atâta* e destul pentru o generație de tranziție! Ea era *pentru* străinii, cari au făcut bine și au ajutat la progresul României; eu *contra* străinilor și numai pentru cei, cari sunt deja Români. In lupta aceasta se făcu un armistițiu: eu îi făcui complimentul, că e mai bună române decât mine, ea, că vorbesc bine românește, cutoatecă mă găsesc într'o altă țară. Aici mă gândii, că tatăl ei nu poate fi politician. Veni vorba iarăși de străini. — »D-ta așadară ești de părere, că nu e bine, dacă pe tronul României stă regele Carol«?, — spuse aceasta cu un zâmbet, care voia să zică că mi s'a înfundat cu teoria. Eu îi dădui sentința politică, că un popor nu se ridică prin voința și puterea unui singur om, ci prin aceea a milioanelor sale. Carol a făcut ce-a făcut din dragoste pentru poporul, care l'a ales, ca să fie al lui, cum și este; — dar nu toți străinii ajunși în România la situații înalte au putut face, ce s'a așteptat dela ei, fiindcă nu făceau parte organică din corpul poporului românesc. Aici am rostit un nume, după care conversația lâncezi. La cea dintâiu stație urcă un funcționar al căii ferate și vorbește cu domnișoara franțuzește, numai frazele de rigoare românește. Aproape de Ploiești îmi luai ziua bună. Funcționarul, care putu afla în franțuzește tot ce povestirăm până atunci, rosti numele d-șoarei. Era fata acelui german naturalizat, al cărui nume îl amintii mai pe urmă: Născută din Germani, trăind între Români și vorbind franțuzește în societatea unui Român din Ardeal. Generație de tranziție. Dar e mai prețios material fata născută din părinți străini și românizată decât funcționarul statului român înstrăinându-se prin limbă.

La Ploești nu se opresc aristocrații, ei merg spre capitală. Pe stradă chiem pe elevii dela liceu, ca și când ar fi elevi de-ai mei. Unul mă conduce la liceul Sf. Petru și Pavel, unde sunt călăuzit de patru elevi interni, cari îmi arată biblioteca și alte sale. Ordine exemplară. Au cetit cu toții scrierile cele mai nouă. Unul dintre ei influințat de scrierile lui Iorga, făcu odată o cerere reginei în senzul ideilor acestuia. Toți ar voi să vie mai des în Ardeal și să vadă de-ai noștri trecând pe acolo.... Aici mi se odihni sufletul. Vedeam în fața mea generația viitoare, iubitoare de neam, de cinste, de adevăr și sprijinitoare a celor, cari o cresc asa.

In tren spre Vălenii-de-munte, unde se va face inaugurarea tipografiei »Neamului Românesc«. Lume bună: domni, doamne și domnișoare foarte frumoase. Nu se cunosc încă toți. Cavalerii prezentați abia își ridică pălăriile. Poate n'au fost la Paris, îmi zic, dar totuși nu mă bucur. Unul aduce în vagon un soldat-țigan, căruia îi atârnă de gât o țimbală. Ise comandă un vals. Se face. O polcă. Se face. Comand acum eu: O doină. Țiganul cântă mai bucuros și mai bine și fac această observare celor două domnișoare de lângă mine, cari aprobă. Unul din tineri în sfârșit cântă cu glas puternic o altă doină și țiganul acompaniază. Acum atmosfera e de tot românească. Nu s'a auzit nici o vorbă străină. Capul uneia din familii își făcuse studiile la gimnaziul din Brașov. La Măgurele se coborâră. — »D-ta unde mergi? — La Vălenii-de-munte, la d-l Iorga. — La d-l Iorga? Și până când se mai văzu fereastra vagonului, unde steteam, ochii acestor buni români mă urmară, iar eu aveam un presimt de sărbătoare.

Acum se mai îngustează valea Teleajănului și după Scăioșii cobor la Văleni. Steaguri tricolore, orășelul în înfățișare de sărbătoare. Vre-o 700—800 de persoane, în mijloc cu N. Iorga, erau în cur-

(Ivan(i) D(omin)i Mon(e)d(ae) S(ignum). Acest Ivan o Basarab Ivanco zis şi Thocomerius sau Tihomir. Acest Ivanco Tihomir pare a fi domnul, care a unit Muntenia şi Oltenia şi domnea pela începutul veacului al XIV-lea. Se cunosc monede şi dela Vladislav Basarab, cari până acum erau cele mai vechi

Scandalurile din Berlin. Din Berlin se anunţă, că lumea se interesează mult aci pentru a afla cine este persoana înrudită cu împăratul Wilhelm, care este compromisă împreună cu contele Wedel pentru înclinaţii imorale. Se crede că e vorba de printul Friedrich Heinrich de Prusia, care se află actualmente la Florenţa, unde l'a exilat drept pedeapsă împăratul.

Viaţa românească în Alba-Iulia.

Din Valea Ampoiului, 7 Iunie 1908

Umblând adese ori la oraşul A.-Iulia am început a mă interesa de viaţa românească din acest oraş cu patru biserici româneşti şi cu reşedinţa a doi protopopi români şi cu numeroşi inteligenţi români.

Nu numai numărul Românilor de peste 4 mii, dar şi măiestrii români din localitate şi organele de viaţă românească mă indreptăţiau la păreri înbucurătoare despre vitalitatea Românilor din acest oraş.

Cu durere constat însă. că foarte puţine am aflat precum mă aşteptam.

Elementul românesc afară de biserică în viaţa publică mai că dispare. Societatea meseriaşilor şi economilor e în dizolvare — cauza la aceasta derută se poate atribui unor oameni, cari se înbulzesc la conducere, fără ca să-şi încorde puterile la o lucrare intensivă, precum se cere la atare societate, unde se pretinde tact şi experienţă.

Cetisem mai astă earnă în stimata »Gazeta Transilvaniei« o descriere a vieţei româneşti din Reghinul săsesc şi când am pătruns în cunoştinţă despre viaţa Românilor din Alba-Iulia — pot cu toată siguritatea afirma, că acea descriere se nimereşte şi la acest oraş.

Mi-sa povestit despre soartea bibliotecei dela şcoala gr.-or., care acum nu se ştie dacă mai există sau nu. Ce ştie d-l protopop despre ea? Mulţi bani s'au aşezat în ea şi ar merita ca lumea română să se intereseze de ea, căci tinerimei i-ar fi de folos.

Despărţământul asociaţiunei dela ultima adunare generală din Şard nu mai dă nici un semn de viaţă.

Două concerte am avut în tot anul, care au succes foarte bine, dovadă cumcă pe lângă o strădanie elementul românesc din acest oraş poate da dovezi frumoase despre aptitudinele aflătoare în sânul său.

Dacă s'ar părăsi viaţa de cafenea şi elementele apte s'ar pune la lucru, ear cei chemaţi, ar nisui a atrage pe toţi Românii la o viaţă a promovărei intereselor proprii româneşti ar ajunge şi elementul românesc chiar şi în viata politică a oraşului la acea valoare, care i se cuvine, după numărul Românilor.

Trebue să constat, că aci am aflat un regres, faţă cu trecutul, deoarece între amploiaţii oraşului nu este nici un Român. Sunt acolo Unguri, Táuţi (Slovaci), Armeni şi alte viţe, dar pentru Români nu mai este loc.

A mai vorbi şi despre isprăvile băncei »Iulia« ameninţată de concurenţa altei bănci româneşti — e superflu, căci numai nedibăciei oamenilor ajunşi la conducerea ei, s'ar putea ascrie venirea în localitate a unei filiale a »Ardelenei«.

Sunt în Bălgrad (Alba-Iulia) încă 2 bănci, cari în mare parte au clientelă românească, pe care »Iulia« nu o a ştiut'o servi — ba a şi îndepărtat'o dela sine din nepricepere — să nu zic altmintrelea. Concurenţa, deci nu poate fi îndreptată contra băncei »Iulia«.

Ar fi de dorit, ca bărbaţii noştri inteligenţi şi cu preoţimea să se apuce de lucru şi să-şi înplinească datorinţa faţă de neam.

Să auzim de bine!

Argus.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 9 Iunie. Biroul ungar telegrafic e informat că desbaterea *proiectului despre învăţământul poporal gratuit nu va întâmpina greutăţi* la naţionalişti şi saşi, deoarece Apponyi intenţionează să satisfacă dorinţele deputaţilor români, saşi şi poporali.

Budapesta, 9 Iunie. Eri s'a deschis în Bichişcsaba congresul partidului ţărănesc din Ungaria, care va ţine două zile. Sunt reprezentate 400 de comune cu 964 delegaţi. Deputatul democrat Alexandru Petoe şi-a ţinut discursul său program. In urma propunerei preşedintelui Achim, congresul a trimis Maj. Sale Monarchului o telegramă. Congresul a luat hotărârea, ca să *proclame pentru o zi greva generală, în cazul când proectul reformei electorale nu va fi prezentat camerei până la toamnă.*

Viena, 9 Iunie. Ministrul de culte Marchett a convocat la o conferenţă pe funcţionarii superiori ai universităţilor, de asemenea şi pe prof. Wahrmund, pentru a găsi o cale, pe care purcezând să se pună capăt turburărilor dela universităţile din Austria.

Berlin, 9 Iunie. La Schöneberg a isbucnit o epidemie curioasă, care face să-ţi pierzi cu totul părul în câteva zile. Boala se întinde cu o repeziciune uimitoare.

Praga, 9 Iunie. Eri a avut loc o întrunire a studenţilor cehi progresişti. Au asistat peste 2000 studenţi. Deputatul Masaryk a declarat în discursul său că Germanii vor observa abia acum greşala făcută şi că a sosit momentul *de a se încheia o alianţă între Germani şi Cehi.* Oratorul a anunţat apoi că în curând se va crea o unire a tuturor universităţilor austriace. La urmă au vorbit 12 studenţi naţionalişti declarându-se pentru grevă şi invitând naţionalităţile la grevă generală.

Bucureşti, 9 Iunie. Temperatura ce domneşte în întreaga ţară este excepţional de ridicată. In ziua de 25 Mai v. s'au înregistrat 38 gr. Aceiaşi temperatură s'a înregistrat aproape în întreaga ţară. Dela 1896 nu s'au mai înregistrat asemenea temperaturi ridicate. In acel an s'au înregistrat 43 grade căldură la Giurgiu Ceeace este însă îngrijitor, e faptul că o temperatură aşa de ridicată nu s'a înregistrat decât în lunile Iulie şi August st. n. Nici odată însă, în luna Mai nu am avut o temperatură aşa de ridicată. Dacă o schimbare atmosferică nu se produce în câteva zile, vom avea desigur de înregistrat temperaturi cu totul excepţionale. *C.*

Pera, 9 Iunie. Eri membrii congresului camerei de comerţ din România, au fost primiţi în mod entuziast la uniunile franceză şi germană. La banchetul oferit escursioniştilor români la uniunea franceză, preşedintele uniunei d. Gizot, a rostit un cald discurs şi plin de laude la adresa României şi a toastat pentru regele Carol. A răspuns d. Assan, preşedintele camerei de comerţ din Bucureşti, toastând pentru Franţa. La uniunea italiană au vorbit de asemenea în mod foarte călduros preşedintele Fernandes şi consulul Ciapeli şi au răspuns d-nii Assan şi Ghilţ. In cursul zilei de eri, congresiştii au vizitat şcoala comercială şi muzeul. Astăzi dimineaţă escursioniştii s'au înapoiat la Constanţa. *C.*

Belgrad, 9 Iunie. Eri avură loc 7 alegeri de balotaj; partidul guvernamental a obţinut 3 scaune şi opoziţia 4; deci, rezultatul total este: 85 guvernamentali, 48 tineri-radicali, 19 naţionalişti, 7 progresişti şi un socialist.

Petersburg, 9 Iunie. In Baku s'a descoperit o mare conjuraţiune, care plănuise uciderea mai multor persoane sus puse din Petersburg şi Moscva. Numeroşi conjuraţi au fost arestaţi.

Constantinopol, 9 Iunie. Eri noapte 200 de case au ars la Arnaut-Kei, pe Bosfor, aproape de Constantinopol

Petersburg, 9 Iunie. Impăratul, împărăteasa şi copiii au plecat spre seară la Reval, fiind însoţiţi de ministrul casei imperiale. Iachturile imperiale: Standard, Polarstern, Tarina, încrucişătorul „Asia" şi o flotilă de 26 de torpilori au sosit în rada din Reval.

Omaha-City. 9 Iunie. In mina „Golding" de aici, s'a produs o explozie de gaz; 34 de lucrători coborându-se ca să scape pe trei camarazi în pericol, 14 dintre ei au mai venit la suprafaţă; ceilalţi au fost probabil surprinşi de o altă explozie şi au perit.

New-York, 9 Iunie. „Agenţia Reuter" vesteşte că un ciclon teribil a devastat provinciile Nebraska şi Kansas oriental, pricinuind mari pagube. Sunt o mulţime de case dărâmate; 50 de persoane au pierit în urma acestui ciclon de o putere neobicinuită.

Novara, 9 Iunie. La Rocca Pietra, lângă Varallo, s'a întâmplat o ciocnire de trenuri, pe la 8 şi 30 seara, între un tren de pasageri şi unul de marfă; sunt numeroşi morţi şi răniţi. Un tren de ajutor a plecat cu medici.

Bibliografie.

A apărut: **»Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.«** De Dr. Valeriu *Branisce*. Broşură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Preţul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin administraţia ziarului »Drapelul« Lugoj, sau deadreptul dela autor.

Broşura conţine următoarele capitole: I. Introducere. Direcţia şi programul activităţii lui Ciprian Porumbescu. II. Originea familiei şi numelui. Părinţii compozitorului. III. Activitatea tatălui compozitorului şi influenţa lui în direcţie naţională. IV. Anii copilăriei şi prima instrucţie muzicală. V. Stupca. Violina lui Ciprian. Vechii lăutari naţionali. VI. Serbarea dela Putna. Durerea neamului. Moartea mamei compozitorului. VII. Studiile teologice. Fondarea »Arboroasei«. Dragoste nefericită. VIII Centenarul adnexării Bucovinei la Austria. Depeşa »Arboroasei«. IX. Arestarea lui Ciprian Porumbescu. Temniţa. Pregătirea procesului. X. Desbaterea publică a procesului. Achitarea. XI. Libertatea. Studiile la Cernăuţi şi Viena. Profesor la Braşov. XII. Opereta »Crai nou«. Reprezentarea ei la Braşov. XIII. Iubileul dela Chizătău. Morbul. Plecarea la Nervi. XIV. Petrecerea în Italia. Reîntoarcerea acasă. Moartea. XV. Incheiere. Privire fugitivă asupra producţiei lui Ciprian Porumbescu.

Ioan Adam: „Năzuinţi" povestiri - „Pe lângă vatră", pilde şi glume ţărăneşti. Ambele à 1.50 cor.

A apărut *»Legenda Funigeilor«*, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* şi D. *Anghel*. Preţul 1 Leu.

Dante „Infernul" traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei", nuvele de *Vasile Pop*. editura Minerva. Preţul C. 1·50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie" 2 cor

Guy de Maupassant „Povestiri alese traduse de M. *Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii". 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii" 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Carticica Plugarului" — 50 bani.

Vasile C. Osvadă „Băncile populare din România". Cu un adaus informativ. Preţul 1 coroană.

Mihai Eminescu. „Poezii", c'o notiţa biografică de Ioan Sănduleacu. Ediţia II, complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. „Poezii", premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea Indărătnică", comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi. No. 284, Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

Ecaterina Colonel Steriad. „Buna Menageră". Carte de bucate practică, care conţine recete dela cele mai fine mâncări prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulceţur, după bucătăria fină din România. Preţul cărţei e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

Diverse.

Un tată care îşi împuşcă fiul. — De mai mult timp proprietarul vilei Villabela din provincia Tarragona (Spania), a observat că elevii dela o şcoală din vecinătate îi fură fructe din grădină. Punându-se la pândă, a tras două focuri de armă asupra unui copil ce-l văzu într'un pom. Câteva minute mai târziu, copilul căzu mort din copac şi proprietarul văzu deabia atunci cu groază că-şi împuşcase propriul său copil.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale therapiei fisicale şi dietetice; ½ oră depărtare dela Viena în regiune romantică şi sănătoasă. Posta şi telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu desluşiri şi prospecte stă la dispoziţie direcţiunea şi medicul şef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Sĕ capetă pretutindeni

Kalodont

Cremă de dinţi indispensabilă

conservă dinţi curaţi, albi şi sănătoşi.

tea primarului. Când se întoarseră acasă şi mă văzură de departe în pridvorul casei de ţară, unde locueşte acum marele Român, toţi strigară: »Iată şi din Ardeal.« — Inainte de plecare, către sară studenţii bucureşteni trecură înc-odată cu steaguri pe la tipografie şi manifestară. Cum ştiam că reprezentam tinerimea din Ardeal, mă gândiam că în momentele acestea ar trebui să fim lângă manifestanţi şi din gândirile mele se desfăceau următoarele cuvinte, cari ar fi trebuit rostite:

Fraţi întru adevăr şi vitejie.

Ori ce manifestaţie culturală românească de importanţă trebue să arate într'o formă oarecare unitatea culturală a tuturor Românilor. Şi inaugurarea acestei tipografii nu este numai cumpărarea de slove şi maşini nouă, ci punerea unei temelii sigure, pe care să se desvolte la adăpost curentul, care cuprinde şi *un ideal* şi un *adevăr*, pornit de voi. Am făcut bine că am venit între voi şi numai ca să vă amintesc că am plecat din cetatea, unde cu 350 de ani în urmă se îngrijeau cele dintâi tipărituri româneşti de însemnătate de acel vestit diacon Coresi, venit dela voi, care nu a împlinit numai porunca dată lui de străini, ci în ascunzişurile sufletului său a ştiut că munceşte pentru neamul său. Şi voi pentru înaintarea acestui neam românesc trăiţi şi vă cheltuiţi puterile şi banul. Noi vă dorim să duceţi la îndeplinire speranţele acelor doi luptători, cari au ridicat steagul şi-l poartă în fruntea întregului neam românesc. Trăiască »Neamul Românesc«.

»Trăiască« sună ecoul tot din inima mea, care bătea pentru mulţi. Aici am văzut ce mă aşteptam să văd: generaţia luptătoare de azi, care sfarmă ce-i urât din trecut şi pregăteşte viitorul. Steagurile fluturau deasupra capetelor celor cari plecau de aici întăriţi. — Dumnezeu şi Neamul Românesc cu voi!!

La reîntoarcere spre Predeal un sublocotenent tânăr se despărţi de mine cu cuvintele: »Să vedem. ce vor face independiştii«. Aceia, cari au avut sărbătoarea în Văleni.

Niciodată nu m'a mulţămit România atât de mult ca acum. Ea păşeşte spre triumf. Aşi fi dorit însă să întâlnesc încă odată pe faţa acelui compozitor german şi să-i zic: Nu mai vorbi în faţa unui Ardelean franţuzeşte pentru-că îl doare.

Braşov, 26 Mai v. 1908.

Dr. Al. Bogdan.

Nr. 7816/1908.

PUBLICAȚIUNE.

In requisițiunea primită dela on. tribunal reg. din loc ca judecătorie urbarială, aducem prin aceasta la cunoștința publicului, că tabla regească din Marosvásárhely în cauza efeptuirii comasării în Poiana a adus următoarea sentință:

O Felsége a király nevében!

A marosvásárhelyi kir. itélőtábla.

Schiel Gusztáv és érdektársai felpereseknek, Brassó város többi érdekelt birtokossa alperesek ellen, a Brassó város határához tartozó „Pojana“ nevű határrész tagositása iránt a brassói kir. türvényszék előtt folyamatba tett és az 1907. évi december hó 31-ik napján 10348 szám alatt hozott itéletével befejezett birtokrendezési perét, Dr. Venter Gusztáv ügyvéd által képviselt Furnica Miklós és érdektársainak 1908. évi március hó 2-ik napján 2009—908 p. sz. a. beadott felebezése folytán 1908. évi április hó 15-ik napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő

itéletet hozott:

Al elsőfokú biróság itéletét indokai alapján helybenhagyja.

Kelt Marosvásárhelyen, 1908. évi április hó 15-ik napján.

Ternowszky Béla s. k.,
elnök.

Bocskor Antal s. k.,
előadó.

Totdeodată, la recercarea aceluiaș tribunal publicăm, că on. acelaș sentință tablei a expedat-o și comunicat-o însoțindu-o cu următoarea:

Sz 3774/908 polg.

Végzés.

A marosvásárhelyi kir. itélőtábla által a folyó hó 15-ik napján 894—908 polg. szám alatt hozott fennebbi itélet a kir. tőrvényszék az érdekelt felekkel, illetően képviselőikkel kézbesités, illetően a Brassó szab. kir. város területén szokásos módon való közhirrététel utján közli azzal, hogy a kir. törvényszék iteletet helybenhagyó fennebbi kir. itélőtáblai itélet ellen az 1881. evi XLV. t.-c. 9. § ának és a 356—1893. I. M szám alatt kiadott birtokrendezési eljarási utasitás 46. § ának harmadik bekezdése szerint a harmadbirósághoz felebbvitelnek helye nincs, s ennélfogva azon itélet jogerejü.

Brassó, 1908. évi aprilis hó 28-án.

A kir. törvényszék, mint úrbéri biróság ü éséből.

Wittich s. k., elnök. Nagy s. k., jegyző.

Brassó, în 20 Mai 1908.

(181,3—3. *Magistratul orășănesc.*

Cărți noi.

In institutul de arte grafice „*Minerva*“ au apărut următoarele cărți frumoase:

N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Prețul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schițe, Amintiri“. Prețul cor. 2.—.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Prețul cor. 1.50

M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ ediția II. Prețul cor. 2—.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Prețul cor. 1.50.

Guy de Maupassant. „O viață“ (umilul adevăr) traducere de *Em. Gârleanu.* Prețul cor. 2·—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Prețul cor. 1.—.

Se pot procura și prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov și a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Caut

companistă văduvă în etate de 30—45 ani cu capital numărar **zece mii coroane,** afacere sigură și cu mare viitor. Ofertele însoțite cu fotografia au a se adresa: Nr. 1871 Nagyszeben Postrestante. (182,3—3.)

Discreția cea mai riguroasă.

BĂILE DE SĂNĂTATE BUZIAȘ

Stațiune de cale ferată poște și telegraf.

Dela gara de vest din Pesta Vagon accelerat direct. Sesonul dela 15 Maiu—15 Sept.

Băi speciale pentru boale de inimă,

pentru boale femeești, suferințe de beșică și rinichi, piatră în beșică catar de intestine și stomac, contra limfatecismului, gălbinărei, anemiei, scrofule, contra slăbiciunei generale și contra de boale cronice la femei. Isvoare radioactive cu acid carbonic, sare și fer.

Prospect trimite la dorință: Direcțiunea băilor.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
AL BĂILOR MUSCHONG BUZIAȘ,

liferează prompt ori-ce cantitate de acid carbonic curat, natural. Nu face parte din cartel.

Să nu se confunde cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic

Serviciu prompt și conștiențios.

Adresa telegrafică: **MUSCHONG BUZIAS FÜRDŐ.**

Interurban telefon: **Nr. 18.** Interurban telefon: **Nr. 18**

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zêrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda)
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. sera.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Ghimes).

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 sera.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulațiune **trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineața Brașov-Budapesta.**

Băile alcalino-muriatice dela Sângeorgiul-Român

(**Oláh-Szentgyörgy,** Besztercze Naszódmegye).

Pentru cantitatea mare de **carbonat** de **sodiu, clorure metalice** și **acid carbonic** intrec cele mai renumite **ape minerale** din Europa. Se aplică ca **cură de beut** cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la **obstipație cronică** la **hyperaemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare și rinichi la haemoroide, la blenorrhoe** (Tripper) și **catare de uter,** la afecțiunile catarale ale căilor respiratoare, la debilități nervoase (neurastenie, hysterie), la **reumatisme** și **podagră,** la **scrofulă** etc.

Ca bae (scaldă) influințează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonice, uterinare etc. precum și deosebitele boale de piele.

Inceperea sezonului din 15 Iunie și durează până la 15 Septemvrie 1908.

O mulțime de **odăi** corespunzător mobilate stau la disposiția publicului în preț dela 1—4 cor.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

In salonul de cură sunt disponibile jurnale, bibliotecă etc. Parc și alee (promenadă) pe terenul băilor — Locuri de escursiune în înalții munți din vecinătate etc — Musică bună permanentă.

Prețul unei scalde (calde) 1 cor., unei reci 40 fil.

Ultima stațiune a căi ferate e **Ilva-mică,** unde în orice timp stau trăsuri comoade la disposiția publicului.

Medic de scaldă: **Dr. Andreiu Monda.**

Prospecte trimite franco **DIRECȚIUNEA BĂILOR.**

(185,2—3.)

TIPOGRAFIA A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provědut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a pute esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețâ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colori.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ, literatură și didactice
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ diferite formate.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ după dorință și în colori.
ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru tote speciile de serviciuri.
BILANȚURI.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
Couverte, in totă mărimea.
TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.*
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în **biuroul** tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderĕpt în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

frate între frații săi slovaci. Declară că după părerea sa nu clasa bogată constitue elementul alcătuitor de stat ci pătura muncitoare a poporului, și fiindcă mizeria e internațională a venit aici între tovarășii săi de principii, dorind ca congresul actual să ducă la isbândă drepturile poporului muncitor fără considerare la naționalitatea sa.

A urmat din nou la cuvânt *Achim*, care zice că în actualul guvern poporul nu se poate încrede. Față de o singură persoană avem încredere și aceasta este regele (Aprobări generale). Propune să se trimită Maj. Sale următoarea telegramă:

»Congresul partidului țărănesc din Ungaria, întrunit în Bichis-Csaba, aduce omagiile sale suveranului votului universal secret și egal, basa statului poporului, părintelui adevăratei constituții, ce se va alcătui, Francisc Iosif I, gloriosului rege al Ungariei. In numele supușilor fideli ai Majestății Tale. — *Achim L. Andrei*, președinte«.«

După primirea telegramei au luat din nou cuvântul dep. *Hodza* și *Vlad* insistând asupra importanței votului universal.

Luni s'au continuat desbaterile, resolvindu-se toate punctele dela ordinea zilei. S'a primit între altele și propunerea, ca fiecare cetățean, fără deosebire, să aibă drept la vot, dacă a împlinit 20 ani. Delegatul *Boros-Brindusz* Mihály a propus să se decreteze greva generală, dacă nici la toamnă nu se va desbate proiectul votului universal. Dar și până atunci să se decreteze greva pe o zi, ca muncitorii să-și arate puterea de care dispun. Oprind comisarul present desbaterea acestei propuneri, s'a luat hotărârea ca comitetul muncitorimei să se ocupe cu propunerea menționată.

Congresul s'a închis apoi fără nici un incident. Poporul român n'a fost representat la acest congres, cel puțin rapoartele foilor maghiare nu relevează acest fapt.

Premiile Academiei Română pentru 1908.

A Premii pentru cărți publicate.

I. Premii generale.

1. *Marele Premiu Năsturel*, de 12.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1909, unei cărți scrise în limba română, cu conținut de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1904 până la 31 Decemvrie 1908. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru acest premiu, este până la 31 Decemvrie 1908.

2. *Premiul Năsturel*, de 4.000 lei, se va da în sesiunea generală din anul 1910 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1908 până la 31 Decemvrie 1909. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse la concursul acestui premiu este până la 31 Decemvrie 1909.

3. *Premiul Asociațiunii Craiovene pentru desvoltarea învățământului public*, de 1.500 lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, pentru cea mai bună carte didactică în limba română dintre cele tipărite dela 1 Noemvrie 1906 până la 31 Decemvrie 1910. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1910.

II. Premiile Secțiuni literare.

4. *Premiul Adamachi*, de 5 000 lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din 1909, pentru scrieri de literatură sau de filologie, cu cuprins moral (în înțelesul, că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1905 până la 31 Decemvrie 1908. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1908.

5. *Premiul Eliade-Rădulescu*, de 5.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, pentru o scriere de literatură sau de filologie, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1906 până la 31 Decemvrie 1910. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1910.

III. Premiile Secțiunii istorice.

6. *Premiul Eliade-Rădulescu*, de 5.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1909, pentru o scriere istorică, economică, juridică sau filozofică, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1904 până la 31 Decemvrie 1908. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1908.

7. *Premiul Adamachi*, de 5.000 lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din 1910, pentru scrieri istorice, economice, juridice, filozofice, de cuprins moral (în înțelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1906 până la 31 Decemvrie 1909. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1909.

8. *Premiul Hagi-Vasile*, de 5.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1912, pentru scrieri privitoare la comerțul român în trecut și în prezent și publicate în timpul dela 1 Noemvrie 1905 până la 31 Decemvrie 1911. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1911.

IV. Premiile Secțiunii științifice.

9. *Premiul Statului Lazăr*, de 5.000 lei, se va da, în sesiunea generală din anul 1910, pentru o scriere cu conținut științific, în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în genere), care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1907 până la 31 Decemvrie 1909, sau pentru cea mai importantă invențiune științifică făcută dela 1 Noemvrie 1907 până la 31 Decemvrie 1909. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1909.

10. *Premiul Adamachi*, de 5.000 lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din 1911, pentru scrieri cu conținut științific în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în genere), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1908 până la 31 Decemvrie 1910. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1910.

B. Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

I. Premiile Secțiunii literare.

1. *Premiul Neuschotz*, de 2.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1909, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: *Industria casnică la Români, trecutul și starea ei actuală.* — (Deciz. 20 Martie 1904). Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decemvrie 1908.

2. *Premiul Alexandru Bodescu*, de 1.500 lei, se va da, în sesiunea generală din 1909, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: *Elementul național în poezia lui Emin scu.*—(Deciz. 20 Martie 1904). Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decemvrie 1908.

3. *Marele Premiu General Ioan Carp și Maria Carp*, de 7.000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1909, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: *Sintaxa limbii române*, studiată în mod istoric și comparativ.—(Deciz. 9 Aprilie 1905). Terminul prezentării manuscriptelor este până la 31 Decemvrie 1908.

4. *Premiul Princesa Alina Știrbei* se va da, în sesiunea generală din 1910, pentru cea mai bună: *Carte de lectură pentru școalele secundare.* — (Deciz. 31 Martie 1898). Premiul este de 8.500 lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuelile de tipărirea scrierii (de minimum 30 coale de tipar garmond) în 1.000 exemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei. Terminul prezentării manuscriptelor este până la Decemvrie 1909.

(Va urma).

STIRILE ZILEI.

— 28 Maiu v.

Despărțământul I (Brașov) al »Asociațiunii« la Cristian. Plecarea comitetului și a oaspeților din Brașov la Cristian, unde despărtământul își va ținea adunarea generală a doua zi de Rusalii, se va face din piață cu tramwaiul de 8 oare 15 minute dimineața. Trenul pleacă din gara Bertalan la orele 8 și 40 m. Reîntoarcerea cu trenul de 6 oare 45 minute din gara Cristian. Cei cari ar dori să ia parte la adunare și la masă, sunt rugați să se anunțe la notarul comitetului, profesorul Alexandru *Bogdan* (Brașov).

Reuniunea muzeului ardelenesc și-a ținut, precum știm, anul acesta adunarea generală în Brașov. Serbările, cari s'au aranjat din acest prilegiu prima și a doua zi de Rosalii în orașul nostru, au decurs conform programului publicat în unul din numerii trecuți ai foaiei noastre. Dumineca după amiazi a fost încununat monumentul lui Arpad, iar seara s'a luat cina în restaurantul »Transilvania«. S'au rostit mai multe toaste. Intre alții a luat cuvântul și cunoscutul șovinist maghiar D Apathy Istvan profesor univ. în Cluj, fostul spiritus rector al arhișovinistului ziar răposat »Erdely Hirlap«, închinând pentr »cetățenii de limbă străină« ai Brașovulu relevând între altele că »fiecare locuito de limbă străină a acestui oraș trebue s se simtă pretutindeni în țara aceasta — ca și cum ar fi acasă — precum și Măria Sa se simte acum aici în Brașov«. — Par'c cetim un articol al d-lui Apathy din răposata »Erdélyi Hirlap«, care nu vrea să cunoască aici decât numai Maghiar cu mutra indigenă si streină!

Luni s'a ținut adunarea generală în casa sfatului conform programului stabilit înainte. Membrii clujeni au fost salutaț de contele Mikes, de primarul Hiemesch și de protopopul ev. Herfurt. Ultimul a vorbit nemțește. A urmat apoi banchetul la care s'au rostit de asemenea numeroase vorbiri. După banchet congresiștii au vizitat biserica neagră și au depus o cunună pe monumentul lui Honterus. La monument a vorbit membrul Dr. Erdélyi Pál. relevând ideile și activitatea lui Honterus.

Cununie. Silvius de *Herbay* ces. și reg. v.-colonel în reg. de infanterie No. 33 și Valeria de Herbay n. *Papp* cununați. Arad — în Iunie 1908 — Lipova.

Logodnă. Elena *Fabian* și Dr. Alesandru *Muntean* logodiți. Beiuș Mai 1908.

Dela curtea regală română. Regele și Regina României vor pleca în dimineața zilei de 12 Iunie v. cu un tren special la Sinaia spre a lua reședința de vară la Castelul Peleș. — Regele și Principele Ferdinand au plecat azi cu automobilul la Târgoviște spre a inspecta școala de cavalerie. Suveranul și Principele moștenitor vor fi însoțiți de d-l general Averescu.

Liga culturală, secțiunea București, a ținut Dumineca trecută o adunare generală, în care s'au ales delegații, care trebue să ia parte la concursul ce va avea loc în curând la Galați.

Reuniunea de cetire și cântări a meseriașilor români din Nădlac sub conducerea d-lui înv. Constantin Savu arangează din incidentul vizitațiunei canonice a P. S. Sale d-lui episcop diecezan un concert împreunat cu teatru după care urmează joc Dumineca la 1/14 Iunie (prima zi de Rosalii) 1908 în sala cea mare a casei comunale cu următorul Program: I. »Ură și Dragoste« piesă poporală în 3 acte, de Traian I. Magier. Dirigent d-l Constantin Savu. II. a) I. Vidu,—Const. Savu: Andulasa, cor mixt cu acomp. de muzică. b) Const. Savu: Foaie verde de dudău și Varia, cor mixt.

Adunarea generală a societăței pentru învățătura poporului român Din București ni-se scrie: Dumineca a avut loc adunarea generală a societății pentru învățătura poporului român, în localul școalei ei din strada Sf. Ecaterina, sub președinția d-lui Procopie Dumitrescu. D-l secretar al societăței a dat cetire raportului cenzorilor asupra contului de gestiune pe anul financiar 1907—1908, care a fost aprobat, dându-se descărcare consiliului de administrație pe gestiunea anului trecut. După aceasta s'a ales d-l Anastase Simu,

---

Longinescu. Apare în București, cu începere din anul 1905. La noi nu e răspândită în măsura, în care ar merita, deși abonamentul anual e numai 5, *zi: cinci lei.*

In cele aproape trei volume, apărute până acuma, nu se va găsi nici un articol nefolositor, precum de altfel așa sunt toate cestiunile de știință. Toate articolele sunt redactate în limitele impuse de resultatele științifice, totuși nimeni nu va cuteza să afirme că sunt în stil prea înalt: prea peste puterea de înțelegere a cărturarilor noștri. Sunt sigur, că oricare membru al »Asociațiunei" ar înțelege pe deplin astfel de cestiuni astfel lămurite.

Importanța lucrărilor nu o pot aprecia mai bine decât schițând, prin ochire repede, înțelesul celor trei volume.

Domnul G. G. Longinescu, în »Popularizarea științei« (»Natura«, I. pag. 3—7) ne spune cum în țările civilizate se bucură de multă îngrijire răspândirea științei în toate straturile unui popor. »Oamenii de știință întrebuințează o bună parte din munca lor pentru a face cunoscut, pe înțelesul tuturora, descoperirile științifice. Ei își dau toată silința, prin conferințe și prin reviste, să mărească din ce în ce mai mult numărul acelora, care găsesc în studiul naturei adevărata mulțumire a omului civilizat.

Tyndall a avut în vremea lui, în Anglia și America, un succes surprinzător cu lecțiunile lui asupra *sunetului, luminei* și *căldurei.* El a arătat atunci, că și în fața unui public, care nu se ocupă anume cu știința, se poate vorbi despre cestiuni ce par a fi înțelese numai de învățatul specialist. Pentru aceasta, el a trebuit să aibă, pe lângă dorința lui nespusă de a servi omenirea și pe această cale, și acel talent de popularizare, care-i tot așa de rar ca și orice alt talent.

Louis Figuier, în Franța, a știut să publice, timp de zece ani, scrieri de popularizare, cari au fost cetite cu nesaț și cari au stârnit un adevărat entusiasm. *Les merveilles de la science*, *Les merveilles de l'industrie*, *Vies des savants illustres*, și atâtea alte cărți, sunt și vor fi multă vreme modele neîntrecute de vorbă deslușită, de fapte exacte și de adevărată frumusețe literară.

In Germania, începând cu *Alexandru von Humbold*, știința a fost de asemenea popularizată de oameni aleși, cari au înțeles cât de binefăcătoare este influența ei asupra mulțimei. Societăți numeroase lucrează serios în diferite orașe după planuri chibzuit alcătuite și dau la lumină tot felul de cărți și reviste de popularizare. *„Urania"* din Berlin, de exemplu, despre care am avut prilejul să scriu mai pe larg altădată, poate fi luată ca model prin laboratoarele ei. Marele public poate reproduce singur numeroase experiențe de fizică și chimie poate să-și facă o idee lămurită despre feluritele industrii, poate lua cunoștință de un număr foarte mare de preparate și colecții biologice și poate fi de față, în teatrul științific, la conferințe cu proiecțiuni de cea mai mare importanță. Revista *„Himmel und Erde"* care apare sub îngrijirea acestei societăți, precum și multe altele, publică minunate articole de popularizare din diferitele ramuri ale vieții științifice de astăzi«.

Tot domnul G. G. Longinescu a mai publicat:

Introducerea în chimie, după W. Ostwald, celebrul chimist dela Universitatea din Lipsca.

In »Dela noi« ne dă lămuriri asupra »Societății de științe« din *București*, și a »Asociațiunei române pentru înaintarea și răspândirea științelor, înființate amândouă prin stăruințele d-lui Istrati.

Despre expoziția generală română din 1906. — Telegraful fără sârmă. — O vizită la o fabrică de locomotive. — Chimia în casă și în bucătărie. — O comparație a vieței moleculare cu viața socială. — Dări de seamă. — Lacul sărat din Statele Unite. — Lumea dincolo de simțurile noastre. — Pittsburg. — Henri Moissan. — Marcellin Berthelot. — Dimitrie Ivanovici Mendelejeff. — Surprisele radiului (după W. Ramsay). — Lupta corpului omenesc cu boalele. — Dimitrie Negreanu. —

Domnul G. *Țițeica*, unul din cei mai buni matematiciani, cu cari ne putem mândri Românii, a contribuit următoarele:

Falimentul mașinei cu aburi. — Iuțeala luminei (după Mach). — Ideile lui Bacon despre știință. — Fabricarea unei umbrele. — Proprietățile corpurilor învârtite. — Mișcarea perpetuă. — Principiul conservărei energiei. — Principiul lui Clausius. — O mină de aur în Colorado. — Teoria moleculară a materiei. — Convorbiri despre apă. — Insemnătatea astronomiei. — Convorbiri despre muscă. — Astronomia și pictura. — Programul nostru. — Cvadratura cercului. — O escursiune pe suprafața lumei. — Lord Kelvin. — Matematicele și natura. —

Foarte instructive sunt articolele domnului N. I. *Petculescu*, inginer la căile ferate române. Nu numai instructive, ci unele de-a dreptul surprinzătoare, revelându-ți multe lucruri din domeniul construcției căilor de comunicație, lucruri de cari rămâi mai uimit decât de cutare năsdrăvănie din romanele »senzaționale«. Iată articolele d-lui Petculescu:

Resistența la tracțiune pe șosele etc. — Puterea centrifugă. — Istoricul căilor ferate în România. — Igrasia. — Din aplicațiile aerului comprimat. — Din bi-